

OR. 17/10.5. 2017

**WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI**

14360.9.2017

ON.9532.1.4.2017.BK

Szczecin, dnia ^{OP} października 2017 r.

Pan
Tomasz Hynda

Starosta
Powiatu Białogardzkiego

STAROSTWO POWIATOWE
w Białogardzie
Wpłynęło dnia:
2017 - 10 - 16
Przydzielono

M. O. K. / 1552
272 d/10.10.17

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Uprzejmie informuję, że w ramach nadzoru bezpośredniego Wojewody nad powiatowymi zespołami do spraw orzekania o niepełnosprawności, zespół kontrolny Wojewódzkiego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Szczecinie, działając w trybie art. 6 c ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych /tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 2046/ przeprowadził kontrolę problemową w Powiatowym Zespole do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białogardzie.

Kontrolą objęto orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności co do ich zgodności z zebranymi dokumentami lub z przepisami dotyczącymi orzekania oraz oceny stanu zdrowia, sporządzane przez lekarzy. W okresie objętym kontrolą do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białogardzie wpłynęły ogółem 822 wnioski o wydanie orzeczenia, na podstawie których Powiatowy Zespół wydał 822 orzeczenia.

Kontroli poddano 43 decyzje potwierdzające niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności.

W toku kontroli stwierdzono, że Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białogardzie jest odrębną komórką organizacyjną w strukturach Starostwa Powiatowego, podległą bezpośrednio Staroście, co gwarantuje jego samodzielność.

W zespole zachowana jest zasada kolegialności, a dokumenty postępowania orzeczniczego generowane są w ramach Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności. Zgromadzone w aktach dokumenty są uporządkowane i ułożone w kolejności chronologicznej odzwierciedlając przebieg załatwienia i rozstrzygnięcia sprawy, założony jest ich spis. Kserokopie dołączanej dokumentacji medycznej (z nielicznymi wyjątkami) są uwierzytelniane za zgodność z oryginałem.

Powyższe w zakresie funkcjonowania organu skutkuje oceną POZYTYWNA¹, ale z nieprawidłowościami:

- w zakresie ocenianego składu Powiatowego Zespołu

Skład Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białogardzie jest zgodny z § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności /Dz. U. z 2015, poz. 1110 ze zm./. Niemniej jednak nie w pełni realizowany jest przepis stanowiący, że wnioski o orzeczenie rozpatruje dwuosobowy skład, w którym przewodniczącym powinien być lekarz ze specjalizacją odpowiednią do rozpoznanej choroby zasadniczej osoby zainteresowanej lub dziecka. W aktualnym składzie osobowym brakuje bowiem lekarza o specjalności laryngolog.

Z informacji uzyskanej od Przewodniczącej Powiatowego Zespołu wynika, że w celu pozyskania lekarza umieszczone zostało stosowne ogłoszenie na stronie internetowej Starostwa i Zespołu.

Niemniej jednak w ocenie kontrolujących, działania podejmowane w celu rozszerzenia składu osobowego Powiatowego Zespołu nie są skuteczne, ponieważ organy nadzoru wielokrotnie wskazywały na wymóg pozyskania dodatkowych specjalistów.

Mimo to, zalecenia Wojewody, formułowane w związku z nieadekwatnym do wymogów składem Zespołu, pozostają nadal aktualne.

Ponadto w składzie zespołu są członkowie, którzy nie wykonują zadań z zakresu orzekania, tj. doradcy zawodowi i psycholog, co oznacza, że Powiatowy Zespół nie ma możliwości rozpatrywania wniosków osób ubiegających się o wydanie orzeczenia w celu uzyskania wskazania do odpowiedniego zatrudnienia oraz osób, u których jako chorobę zasadniczą rozpoznano upośledzenie umysłowe, chorobę psychiczną, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję.

- w zakresie stosowania procedur i trybu postępowania orzeczniczego

W przeważającej ilości spraw lekarz dokonujący weryfikacji uznał dokumentację medyczną złożoną z wnioskiem za wystarczającą, podczas gdy kontrolujący w 33% spraw stwierdzili brak jakiegokolwiek dokumentacji medycznej poza zaświadczeniem o stanie zdrowia. Oznacza to, że weryfikacja dokumentacji medycznej w tych sprawach wykonywana była nieprawidłowo, a Przewodnicząca Powiatowego Zespołu nie wzywa stron postępowania orzeczniczego do dostarczenia dodatkowej dokumentacji medycznej, co wynika z § 6 ust. 5 cytowanego rozporządzenia w sprawie orzekania.

- w zakresie ocenianej terminowości rozpatrywania spraw

Postępowanie o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności jest postępowaniem odrębnym, regulowanym w szczególności ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 2046). Artykuł 66 cytowanej ustawy stanowi, że w sprawach nieunormowanych przepisami ustawy stosuje się Kodeks postępowania administracyjnego, Kodeks cywilny oraz Kodeks Pracy. Ustawa ta nie reguluje kwestii związanych z terminem rozpatrzenia sprawy.

Wobec powyższego zgodnie z art. 35 § 3 K.p.a. *załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania. O każdym przypadku*

¹ Stosowana skala oceny:

POZYTYWNA, tj. racjonalne zapewnienie o prawidłowym funkcjonowaniu kontrolowanego obszaru.

POZYTYWNA z UWAGAMI/ZASTRZEŻENIAMI/UCHYBIENIAMI/NIEPRAWIDŁOWOŚCIAMI, tj. racjonalne zapewnienie,

Że kontrolowany obszar funkcjonuje co do zasady prawidłowo, jednak stwierdzono zagadnienia wymagające poprawy.

NEGATYWNA, tj. stwierdzono istotne nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze.

niezałatwienia sprawy w terminie określonym w art. 35 lub w przepisach szczególnych, stosownie do art. 36 § 1 k.p.a., organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy. W związku z tym organ administracji publicznej pozostaje w bezczynności w każdym przypadku niezałatwienia sprawy w terminie określonym w art. 35 K.p.a., jeżeli nie dopełni czynności określonych w art. 36 k.p.a. lub nie podejmie innych działań wynikających z przepisów procesowych mających na celu usunięcie przeszkody w wydaniu decyzji. Z analizy kontrolowanych akt wynika, że Powiatowy Zespół dochowuje co do zasady ustawowego terminu na rozpoznanie wniosku, wynikającego z art. 35 k.p.a. Dwie decyzje wydano w okresie dłuższym niż wskazany; jedną z powodu zawiadomienia o konieczności uzupełnienia dokumentacji; drugą z uwagi na nieobecność orzekanej i wyznaczenie nowego terminu. Należy wskazać, że stosownie do art. 35 § 5 k.p.a. *do terminów określonych w przepisach poprzedzających nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszono postępowania, okresu trwania mediacji oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo przyczyn niezależnych od organu.* Natomiast w 8 sprawach nie dochowano terminu rozpatrzenia wniosku i wydania orzeczenia (19%). Z wyjątkiem jednej sprawy, w pozostałych aktach brak pisemnego zawiadomienia strony o nierozpatrzeniu wniosku w terminie z podaniem przyczyny jego wydłużenia, co nie jest zgodne z dyspozycją art. 36 § 1 k.p.a.

- w zakresie uzasadniania decyzji

Analiza spraw wykazała, że uzasadnienia orzeczeń ograniczają się co do zasady do przywołania zaświadczenia lekarskiego, dokumentacji medycznej (jedynie w części spraw wymienione są konkretne dokumenty i daty sporządzenia), elementów ocen sporządzonych przez członków składu orzekającego, definicji określonego stopnia niepełnosprawności ze wskazaniem podstawy prawnej i stwierdzeniem, że osoba spełnia kryteria, a także określenie daty ważności orzeczenia i symbolu niepełnosprawności. Orzeczenia osób do 16 roku życia zawierają bardziej rozbudowane uzasadnienia, z przywołaniem przesłanek pozwalających na uznanie dziecka za niepełnosprawne, ale nie są one zindywidualizowane, przywołują ogólne przesłanki i nie różnicują zakresu wsparcia).

- w zakresie prawidłowości sporządzania ocen stanu zdrowia, dokonywanych przez lekarzy

Na 43 skontrolowane sprawy, w 32 kwalifikacja nie budzi wątpliwości oceniających (74%); w 5 budzi częściowo zastrzeżenia (12%); jedna sprawa trudna jest do oceny z uwagi na brak dokumentacji leczenia. Natomiast w 5 sprawach kwalifikacja niezgodna jest z przepisami lub standardami dotyczącymi orzekania (12%) i dotyczy orzekania osób, u których stwierdzono schorzenia określone symbolem 02-P, 10-N, 04-O. Należy podkreślić, że w większości ocen uchybienia dotyczą precyzowania *zakresu i rodzaju ograniczeń* wynikających z rozpoznania choroby zasadniczej i chorób współistniejących, formułowania niewyczerpującego merytorycznie *uzasadnienia* zaliczenia do niepełnosprawności lub do stopnia niepełnosprawności - bez wskazania konkretnych obszarów i dysfunkcji, które stanowiły podstawę ustalonego rozpoznania. Ponadto w wielu ocenach osób w wieku produkcyjnym, w punkcie wskazań dotyczących *odpowiedniego zatrudnienia*, nie jest zachowana spójność z definicją stopnia niepełnosprawności, zawartą w art. 4 ustawy o rehabilitacji (stosowne wyjaśnienie w protokole kontroli), a także nieprawidłowo ustalany jest symbol / symbole przyczyny niepełnosprawności, wynikające z rozpoznania choroby zasadniczej i schorzeń w porównywalnym stopniu wpływających na zaburzenie funkcji organizmu.

Przekazując powyższe uwagi wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności

zalecam:

1. Podjąć skuteczne działania w celu pozyskania do składu Powiatowego Zespołu lekarza ze specjalnością, znajdującą zastosowanie w procesie orzekania, w szczególności w zakresie laryngologii.
2. Powoływać do składu orzekającego specjalistów, stosownie do celu i wieku osób orzekanych, w szczególności doradcę zawodowego i psychologa.
3. Zobowiązać lekarza wyznaczonego przez Przewodniczącą zespołu do rzetelnego dokonywania wstępnej weryfikacji złożonej dokumentacji w zakresie kompletności oraz konieczności jej uzupełnienia o badania potwierdzające rozpoznaną chorobę zasadniczą.
4. Przestrzegać ustawowych terminów załatwienia sprawy, określonych w art. 35 § 3 i 36 § 1 K.p.a. W razie braku możliwości ich dochowania zawiadamiać o tym stronę postępowania podając przyczyny zwłoki oraz wskazując nowy termin załatwienia sprawy.
5. Spowodować, aby każde orzeczenie zawierało uzasadnienie stosownie do wymogów określonych w § 13 ust. 4 rozporządzenia MGPIPS z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2015, poz. 1110 ze zm.).
6. Zapoznać członków zespołu z treścią protokołu kontroli i zobowiązać lekarzy do stosowania przepisów i standardów w zakresie kwalifikowania do niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, rzetelnego i czytelnego sporządzania ocen stanu zdrowia, zindywidualizowanego określania zakresu i rodzaju ograniczeń wynikających z naruszonej sprawności organizmu oraz uzasadniania rozstrzygnięć w sposób wskazujący na fakty uznane za istotne w sprawie i udowodnione.

O sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań proszę poinformować mnie w terminie 30 dni o dnia otrzymania zaleceń.

Do wiadomości:
Przewodnicząca Powiatowego Zespołu

wz. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Marek Subocz
WICEWOJEWODA